

Martyna Wilbrandt-Gotowicz

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

ORCID: 0000-0003-1527-0305

**WSPÓLDZIAŁANIE PODMIOTÓW
PUBLICZNYCH I NIEPUBLICZNYCH
W NOWYM SYSTEMIE DORĘCZEŃ ELEKTRONICZNYCH
A OCHRONA PRAW JEDNOSTKI****Wprowadzenie**

Ze względu na cechę wielostronności stosunki prawne opierają się na wymianie komunikatów stanowiących oświadczenia wiedzy bądź woli ich uczestników. Najczęściej przyjmują one formę pisemną przekazywaną za pośrednictwem instytucji doręczeń. Współczesny rozwój technik (technologii) informacyjnych (informatycznych)¹ oddziałuje przy tym na rozwiązania prawne, które powinny odpowiadać standardom domyślności cyfrowej, powszechności i dostępności (*digital-by-default, inclusiveness and accessibility*), sprzyjając rozwojowi mechanizmów dostępu do dokumentów w postaci elektronicznej². W ich duchu istotne jest jednak, by usługi publiczne były dostępne domyślnie cyfrowo z zapewnieniem przez państwo alternatywnych dróg komunikacji dla obywateli niechcących lub niemogących ich używać w tej postaci³. Wydaje się bowiem, iż prawa jednostki w relacjach z organami administracji publicznej i sądami mogą być zagwarantowane w odniesieniu do doręczeń elektronicznych jedynie przy założeniu ich inkluzywności jako swoistej metazasady. Powinna ona przejawiać się nie tylko w ustanowieniu podstaw prawnych dla powszechności stosowania doręczeń elektronicznych przez podmioty publiczne i dostępności doręczeń dla wszystkich podmiotów

¹ Szerzej na ten temat: G. Sibiga, *Stosowanie technik informatycznych w postępowaniu administracyjnym ogólnym*, Warszawa 2019, s. 9–14 wraz z powołanymi źródłami.

² Por. deklaracja ministerialna w sprawie administracji elektronicznej podpisana w Tallinie 6 października 2017 r. – *Tallinn Declaration on eGovernment*, <https://www.news.admin.ch/news/message/attachments/49838.pdf> (16.06.2021).

³ Zob. uzasadnienie projektu ustawy o doręczeniach elektronicznych, IX kadencja, druk sejmowy nr 239, s. 9–10.

(w tym osób niekorzystających z technologii cyfrowych), lecz także w kompleksowym uregulowaniu tej materii⁴.

Nową w polskim porządku prawnym systemową regulację tej problematyki stanowi ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych⁵ normująca zasady doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego (w tym ustanawiająca podstawy prawne dla tworzenia adresów do doręczeń elektronicznych i ich wpisu do prowadzonej przez ministra właściwego ds. informatyzacji bazy adresów elektronicznych) i publicznej usługi hybrydowej (polegającej na przekształceniu korespondencji podmiotu publicznego z postaci elektronicznej na przesyłkę listową doręczaną adresatowi), zasady i warunki świadczenia publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego i publicznej usługi hybrydowej oraz zasady wykorzystywania kwalifikowanej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego do wymiany korespondencji z podmiotami publicznymi (por. art. 1 u.d.e.). Przedmiotowa ustawa modyfikuje ponadto ponad 80 innych aktów prawnych, w tym akty procesowe – Kodeks postępowania administracyjnego⁶, Kodeks postępowania cywilnego⁷, Kodeks postępowania karnego⁸, Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi⁹, Ordynację podatkową¹⁰ czy ustawę o postępowaniu egzekucyjnym w administracji¹¹ (por. przepisy rozdz. 7 u.d.e.).

Opracowanie obejmuje aspekt podmiotowy wdrażanego systemu doręczeń elektronicznych. Wyznaczony zostanie katalog podmiotów biorących udział w procesie doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej bądź kwalifikowanej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego, jak również publicznej usługi hybrydowej. Analizie będzie podlegała ich rola oraz zakres współdziałania (w ujęciu szerokim) w procesie doręczania korespondencji, z uwzględnieniem wpływu przyjętych rozwiązań na ochronę praw jednostki – adresata pism organów administracji publicznej i sądów.

⁴ Zob. M. Wilbrandt-Gotowicz [w:] *Doręczenia elektroniczne. Komentarz*, red. M. Wilbrandt-Gotowicz, Warszawa 2021, wstęp do rozdz. 1. Na temat pojęcia e-inkluzji zob. G. Szpor, *Prawne aspekty dostępności chmur* [w:] *Internet. Cloud computing. Przetwarzanie w chmurach*, red. G. Szpor, Warszawa 2013, s. 233.

⁵ Dz.U. poz. 2320 ze zm. (dalej: u.d.e.).

⁶ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. 2021, poz. 735 ze zm.), dalej: k.p.a.

⁷ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. 2020, poz. 1575 ze zm.).

⁸ Ustawa z dnia 6 czerwca 1996 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. 2021, poz. 534 ze zm.).

⁹ Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. 2019, poz. 2325 ze zm.).

¹⁰ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. 2020, poz. 1325 ze zm.).

¹¹ Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. 2020, poz. 1427 ze zm.).

Podmioty uczestniczące w doręczeniach elektronicznych

Uwagi wstępne

Doręczenie stanowi akt komunikacji pośredniej językowej, czyli przekaz treści pisemnej kierowany przez nadawcę do odbiorcy, a zarazem proces porozumiewania się ludzi za pomocą znaków językowych. Jest społeczną formą komunikacji międzyludzkiej stwarzającą pewną sytuację socjolingwistyczną, w której jako składniki występują jej uczestnicy – nadawca i odbiorca komunikatu językowego oraz kanał komunikacyjny¹². Doręczenia będące przedmiotem regulacji u.d.e. charakteryzują się tym, iż przynajmniej jednym z uczestników wymiany korespondencji jest podmiot publiczny. Odbiorcą komunikatu językowego najczęściej będzie podmiot niepubliczny, choć usługi doręczeń elektronicznych obejmują także inne konfiguracje podmiotowe. Ze względu na szczególne obowiązki uczestnictwa w obrocie cyfrowym zasadne jest wyróżnienie w ramach podmiotów niepublicznych również tzw. podmiotów profesjonalnych. Usługi doręczeń elektronicznych realizowane będą za pośrednictwem operatora wyznaczonego bądź innych kwalifikowanych dostawców usług zaufania, co także wymaga doprecyzowania. Ponadto należy zasygnalizować możliwość występowania innych podmiotów uprawnionych do zarządzania skrzynką doręczeń (np. administratora skrzynki doręczeń wyznaczonego zgodnie z art. 19 u.d.e., zarządcy sukcesyjnego czy innego następcy prawnego, o których mowa w art. 21–22 u.d.e.). Usługi online służące składaniu wniosków o utworzenie adresu/wpis adresu do bazy adresów elektronicznych zapewniane są natomiast przez ministra właściwego ds. gospodarki (dla podmiotów wpisanych do CEIDG bądź KRS) i ministra właściwego ds. informatyzacji (dla pozostałych podmiotów). Ten ostatni odpowiedzialny jest również za prowadzenie bazy adresów elektronicznych.

Podmioty publiczne

Zgodnie z art. 2 pkt 6 u.d.e. użyte w ustawie określenie *podmiot publiczny* oznacza:

- a) jednostkę sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹³,
- b) inne niż określone w lit. a państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej,

¹² D. Dasewicz-Buchowska, *Doręczenia pism sądowych w postępowaniu cywilnym w obrocie krajowym*, rozprawa doktorska, Poznań 2012, s. 21–22. Por. T. Gizbert-Studnicki, *Język prawny z perspektywy socjolingwistycznej*, Warszawa–Kraków 1986, s. 44; M. Fleischer, *Zarys ogólnej teorii komunikacji* [w:] *Mechanizmy perswazji i manipulacji*, red. G. Habrajska, Łask 2007, s. 29–72.

¹³ Dz.U. 2021, poz. 305 ze zm.

- c) inne niż określone w lit. a osoby prawne utworzone w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym, niemające charakteru przemysłowego ani handlowego, jeżeli podmioty, o których mowa w tym przepisie oraz w lit. a i b, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio albo pośrednio przez inny podmiot:
- finansują je w ponad 50% lub
 - posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, lub
 - sprawują nadzór nad organem zarządzającym, lub
 - mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego,
- d) związki podmiotów, o których mowa w lit. A–c, jeżeli realizują zadania publiczne,
- e) komornika sądowego.

Przedmiotowa definicja ma charakter zakresowy. Przy jej konstrukcji ustawodawca powielił wyliczenie zawarte w art. 4 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych¹⁴, odnoszące się do zakresu podmiotowego stosowania ustawy, które wdraża postanowienia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE¹⁵, a dotyczące tzw. podmiotu prawa publicznego. Zostało ono uzupełnione o komornika sądowego. Podmioty publiczne mogą mieć różny status (są to zarówno podmioty wpisane do KRS, jak i niepodlegające takiemu obowiązkowi). Przedmiotowy katalog nie jest przy tym tożsamy ujęciu podmiotów publicznych, o których mowa w art. 4 pkt 7–15 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa¹⁶, a które realizując zadania publiczne zależne od systemu informacyjnego, zobowiązane są do wykonywania obowiązków określonych w art. 21–25 u.k.s.c. dotyczących m.in. zarządzania i obsługi incydentów. Oznacza to zróżnicowanie zakresu obowiązków w kwestii cyberbezpieczeństwa w ramach podmiotów dokonujących doręczeń za pośrednictwem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego i publicznej usługi hybrydowej.

Przyjęta definicja podmiotów publicznych odznacza się również pewną istotną wadliwością wynikającą z nieobjęcia nią wszystkich podmiotów zobowiązanych do stosowania przepisów k.p.a. W związku z powyższym mogą powstać

¹⁴ Dz.U. poz. 2019 ze zm.

¹⁵ Dz. Urz. UE L 94, s. 65.

¹⁶ Dz.U. 2020, poz. 1369 ze zm. To jest: jednostki sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 pkt 1–6, 8, 9, 11 i 12 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, instytuty badawcze, Narodowy Bank Polski, Bank Gospodarstwa Krajowego, Urząd Dozoru Technicznego, Polska Agencja Żeglugi Powietrznej, Polskie Centrum Akredytacji, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, spółki prawa handlowego wykonujące zadania o charakterze użyteczności publicznej w rozumieniu art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej.

wątpliwości co do zakresu realizacji obowiązków w kwestii doręczeń elektronicznych przez organy administracji publicznej w znaczeniu funkcjonalnym (tj. inne organy państwowe oraz inne podmioty, gdy są one powołane z mocy prawa lub na podstawie porozumień do załatwiania indywidualnych spraw w drodze decyzji bądź milcząco, o których mowa w art. 1 pkt 2 k.p.a.), które nie mieszczą się w definicji podmiotu publicznego. Takie ujęcie nie odpowiada również art. 3 pkt 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z 23 sierpnia 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylającego dyrektywę 1999/93/WE¹⁷, zgodnie z którym za podmiot sektora publicznego uznaje się nie tylko organ państwowy, regionalny lub lokalny, podmiot prawa publicznego lub stowarzyszenie utworzone przez jeden lub kilka takich organów lub jeden lub kilka takich podmiotów prawa publicznego (które można utożsamiać z jednostkami sektora finansów publicznych i innymi podmiotami wskazanymi w art. 2 pkt 6 u.d.e.), ale również jednostkę prywatną, której co najmniej jeden z tych organów, podmiotów lub jedno z takich stowarzyszeń udzieliły upoważnienia do świadczenia usług publicznych, gdy działa ona na podstawie takiego upoważnienia¹⁸.

W świetle art. 4 u.d.e. podmioty publiczne doręczają korespondencję wymagającą uzyskania potwierdzenia jej nadania lub odbioru z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego na adres do doręczeń elektronicznych wpisany do bazy adresów elektronicznych. Dopiero w przypadku, gdy adres do doręczeń elektronicznych podmiotu niepublicznego nie został wpisany do bazy adresów elektronicznych, doręczenie korespondencji następuje na adres do doręczeń elektronicznych, z którego podmiot niepubliczny nadał korespondencję. Przepis ten ustanawia: zasadę domyślnej cyfrowości doręczeń podmiotów publicznych, tj. powszechności stosowania doręczeń elektronicznych korespondencji wymagającej uzyskania potwierdzenia jej nadania lub odbioru przez podmioty publiczne; zasadę kwalifikowanej formy doręczeń elektronicznych – co do zasady z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego; zasadę pierwszeństwa doręczeń na adres z bazy adresów elektronicznych; zasadę akcesoryjności doręczeń na adres do doręczeń elektronicznych, z którego podmiot niepubliczny nadał korespondencję, w przypadku braku adresu podmiotu niepublicznego w BAE, oraz zasadę potwierdzalności doręczeń w zakresie nadania lub odbioru korespondencji¹⁹. Natomiast w przypadku braku możliwości doręczenia korespondencji na adres do doręczeń elektronicznych zgodnie z art. 4 albo gdy podmiot publiczny posiada wiedzę, że

¹⁷ Dz. Urz. UE L 257, s. 73 (dalej: rozporządzenie 910/2014).

¹⁸ Por. M. Wilbrandt-Gotowicz [w:] *Doręczenia elektroniczne. Komentarz*, red. M. Wilbrandt-Gotowicz, Warszawa 2021, komentarz do art. 2.

¹⁹ Szerzej na temat zasad doręczeń elektronicznych: *ibidem*, wstęp do rozdz. 1.

osoba fizyczna mająca adres do doręczeń elektronicznych została pozbawiona wolności, doręczenie korespondencji wymagającej uzyskania potwierdzenia jej nadania lub odbioru ma następować na podstawie art. 5 u.d.e. z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej świadczonej przez operatora wyznaczonego.

Aby korzystać z doręczeń elektronicznych w formach przewidzianych u.d.e., podmioty publiczne zobowiązane zostały do uzyskania adresu do doręczeń elektronicznych wpisanego do bazy adresów elektronicznych prowadzonej przez Ministra Cyfryzacji (por. art. 8 u.d.e.). Utworzenie takiego adresu dla podmiotu publicznego i jego wpis do bazy następuje na wniosek tego podmiotu (por. art. 12 u.d.e.). Korespondencja od podmiotów publicznych będzie doręczana za pośrednictwem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego (ewentualnie publicznej usługi hybrydowej) świadczonej przez operatora wyznaczonego. Podmiotom publicznym nie pozostawiono zatem możliwości korzystania z usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego świadczonych przez innych kwalifikowanych dostawców. Harmonogram wdrożenia doręczeń elektronicznych dla poszczególnych grup podmiotów publicznych uregulowano natomiast w art. 155 u.d.e.

Podmioty niepubliczne i podmioty profesjonalne

Podmiotami niepublicznymi w rozumieniu art. 2 pkt 5 u.d.e. są osoby fizyczne oraz podmioty inne niż publiczne. Zakresem tej definicji objęto zatem wszystkie podmioty stosunków prawnych, które nie kwalifikują się jako podmioty publiczne – osoby fizyczne oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, pod warunkiem że nie stanowią podmiotów publicznych. W odniesieniu do podmiotów niepublicznych ustanowiono prawo do posiadania adresu do doręczeń elektronicznych powiązanego z publiczną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego albo kwalifikowaną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego (por. art. 10 u.d.e.). Oznacza to, iż każdy obywatel ma mieć zagwarantowaną możliwość skorzystania z usługi publicznej polegającej na utworzeniu z jego inicjatywy adresu do doręczeń elektronicznych powiązanego z publiczną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego, przyporządkowania do niego skrzynki doręczeń oraz wpisania tego adresu do bazy adresów elektronicznych, alternatywnie – wpisania do bazy adresu do doręczeń elektronicznych powiązanego z kwalifikowaną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego. Korzystanie z adresów do doręczeń elektronicznych powiązanych z publiczną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego ma być przy tym dla podmiotów niepublicznych bezpłatne.

Szczególną grupą podmiotów niepublicznych są podmioty wymienione w art. 9 ust. 1 u.d.e., które można umownie nazywać podmiotami profesjonalnymi. Do tej grupy należy zaliczyć wykonujących zawód adwokatów, radców prawnych, doradców podatkowych, doradców restrukturyzacyjnych, rzeczników patentowych, notariuszy, wykonujących czynności służbowe radców Prokuratorii Generalnej

Rzeczypospolitej Polskiej, jak również przedsiębiorców wpisanych do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego czy osoby prowadzące działalność gospodarczą, podlegające wpisowi do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Wymienione podmioty niepubliczne zostały zobowiązane do posiadania adresu do doręczeń elektronicznych wpisanego do bazy adresów elektronicznych, powiązanego z publiczną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego albo kwalifikowaną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego. Obowiązek ten dotyczy posiadania takiego adresu powiązanego z wykonywaniem zawodu, czynności służbowych czy działalności gospodarczej niezależnie od fakultatywności wpisu do bazy adresu niepowiązanego z tymi sferami aktywności, tj. adresu „prywatnego” (por. art. 32 ust. 2 u.d.e.).

Podmioty niepubliczne, w tym profesjonalne, będą mogły korzystać w procesie doręczania korespondencji podmiotom publicznym z publicznej bądź kwalifikowanej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego.

Operator wyznaczony i kwalifikowani dostawcy usług zaufania

W świetle wymogów rozporządzenia 910/2014 świadczenie usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego polega na umożliwieniu przesłania danych między stronami trzecimi drogą elektroniczną przy zapewnieniu dowodów związanych z posługiwaniem się przesyłanymi danymi, w tym dowodu wysłania i otrzymania danych, oraz ochrony przesyłanych danych przed ryzykiem utraty, kradzieży, uszkodzenia lub jakiegokolwiek nieupoważnionej zmiany (art. 3 pkt 36). Z istoty tej usługi wynika zatem jej świadczenie przez podmiot wyspecjalizowany inny niż nadawca czy adresat korespondencji.

Świadczenie publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego oraz publicznej usługi hybrydowej powierzono wyłącznie operatorowi wyznaczonemu. Pojęcie operatora wyznaczonego zdefiniowano w art. 2 pkt 4 u.d.e. poprzez odesłanie do jego rozumienia w art. 3 pkt 13 Prawa pocztowego, zgodnie z którym jest nim operator pocztowy obowiązany do świadczenia usług powszechnych. Operator wyznaczony jest wybierany na okres 10 lat przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej w drodze decyzji spośród operatorów pocztowych wyłonionych w drodze konkursu ogłaszanego przez Prezesa UKE (art. 71 ust. 1 Pr.poczt.). Do 31 grudnia 2025 r. status ten posiada Poczta Polska S.A., która jest jednoosobową spółką Skarbu Państwa²⁰. W ustawie przewidziano przy tym konieczność uzyskania przez operatora wyznaczonego dla publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego wpisu do rejestru dostawców usług zaufania, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania i identy-

²⁰ Por. decyzja Prezesa UKE z dnia 30 czerwca 2015 r. w sprawie wyboru Poczty Polskiej Spółki Akcyjnej jako operatora wyznaczonego do świadczenia usług powszechnych na lata 2016–2025, DRP.WKP.710.2.2015.26,27.

fikacji elektronicznej²¹ (art. 38 ust. 4 u.d.e.). Powierzenie operatorowi wyznaczonemu wyłącznego prawa do świadczenia publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego oraz publicznej usługi hybrydowej budzi wiele wątpliwości co do spełniania unijnych standardów uzasadnienia ograniczeń swobód wspólnego rynku (reguł konkurencyjności), jak również kosztów świadczenia tych usług.

Możliwość konkurowania na rynku usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego innych podmiotów – kwalifikowanych dostawców usług zaufania (tj. osób fizycznych lub prawnych świadczących przynajmniej jedną usługę zaufania jako kwalifikowany dostawca usług zaufania – art. 3 pkt 19 rozporządzenia 910/2014) – ograniczono wyłącznie do usług świadczonych na rzecz podmiotów niepublicznych. Te ostatnie mogą bowiem zrezygnować z publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego, wnioskując o wpisanie do bazy adresów elektronicznych adresu do doręczeń powiązanego z kwalifikowaną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego (lub tylko zmianę dostawcy), jak również pierwotnie wystąpić o wpisanie takiego adresu do bazy. Dotyczy to również podmiotów profesjonalnych zobowiązanych do stosowania doręczeń elektronicznych w kontaktach z podmiotami publicznymi. Dodatkowo podmiot niepubliczny (nieprofesjonalny²²) może wnieść korespondencję do podmiotu publicznego z wykorzystaniem kwalifikowanej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego świadczonej przez kwalifikowanego dostawcę usług zaufania z adresu niewpisanego do bazy.

Współdziałanie w ramach doręczeń elektronicznych

Uwagi wstępne

Odnosząc się do zagadnień współdziałania podmiotów w procesie doręczeń elektronicznych, uznać należy, iż jest ono immanentną ich cechą. Istota doręczeń elektronicznych sprowadza się bowiem nie tylko do istnienia nadawcy i adresata korespondencji (przy założeniu, iż przynajmniej jednym z podmiotów doręczeń regulowanych u.d.e. jest podmiot publiczny), ale także podmiotu świadczącego daną usługę – operatora wyznaczonego bądź innego kwalifikowanego dostawcę usług zaufania. Ta wielopodmiotowość łączy się zatem z koniecznością współdziałania w ujęciu szerokim podmiotów publicznych i niepublicznych będących nadawcami bądź adresatami korespondencji oraz dostawcami usług doręczeń elektronicznych. Jego ramy wyznaczają prawa i obowiązki wynikające z przepisów u.d.e., (projektowanych) aktów wykonawczych, cennika usług czy opublikowanego przez Ministra

²¹ Dz.U. 2020, poz. 1173 ze zm. (dalej: u.z.i.e.).

²² W przypadku podmiotów profesjonalnych jest to prawnie skuteczne jedynie w odniesieniu do spraw niezwiązanych z wykonywaniem czynności zawodowych, służbowych bądź działalności gospodarczej.

Cyfryzacji standardu usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego²³. W odniesieniu do tworzenia zasobów bazy adresów elektronicznych niezwykle ważne jest nie tylko zapewnienie usługi online do zgłaszania wniosków o wpis adresu, lecz także interoperacyjności tego rejestru z innymi rejestrami publicznymi (stosownie do wymogów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych²⁴). Należy mieć też na uwadze, iż wdrożenie przepisów u.d.e. nie wyeliminuje stosowania także innych sposobów doręczeń (np. za pośrednictwem pracowników organu) czy wykorzystania dedykowanych danym sprawom systemów teleinformatycznych umożliwiających dostęp do danych.

Współdziałanie a tworzenie bazy adresów elektronicznych

Zgodnie z art. 11 u.d.e. utworzenie adresu do doręczeń elektronicznych powiązanego z publiczną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego oraz przyporządkowanie do niego skrzynki doręczeń (a po jego aktywacji wpisanie adresu do bazy adresów elektronicznych) następuje:

- na podstawie wniosku lub
- automatycznie po otrzymaniu przez ministra właściwego ds. informatyzacji za pośrednictwem systemu teleinformatycznego Krajowego Rejestru Sądowego bądź Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej danych przekazanych w związku z wnioskiem o wpis do KRS albo do CEIDG.

Przewidziano zatem dwie alternatywne drogi uzyskania takiego adresu. Należy jednak zaznaczyć, iż sposób określony jako automatyczny nie oznacza wcale, iż adres do doręczeń elektronicznych zostanie założony bez udziału danego podmiotu niepublicznego. W tym wypadku będzie po prostu konsekwencją uprzedniego uzyskania (w następstwie wniosku) wpisu podmiotu do CEIDG bądź KRS i integracji rejestrów umożliwiającej przesłanie do bazy adresów elektronicznych danych niezbędnych do utworzenia adresu (a podanych przez wnioskodawcę w systemie CEIDG bądź KRS). Analogiczny tryb (z uwzględnieniem również integracji z systemami teleinformatycznymi kwalifikowanych dostawców usług zaufania) uregulowano w odniesieniu do procedury wpisu do bazy adresu do doręczeń elektronicznych powiązanego nie z publiczną, lecz z kwalifikowaną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego (por. art. 28 u.d.e.).

Z powyższego można wyprowadzić wniosek, iż współcześnie współdziałanie podmiotów może obejmować zapewnienie wymiany danych, interoperacyjności

²³ <https://mc.bip.gov.pl/ogloszenia/standard-publicznej-uslugi-rejestrowanego-doreczenia-elektronicznego-swadczonej-przez-operatora-wyznaczonego-i-kwalifikowanych-dostawcow-uslug.html> (16.06.2021).

²⁴ Dz.U. 2017, poz. 2247.

systemów teleinformatycznych obsługujących utrzymywane przez organy administracji publicznej rejestry publiczne²⁵. Integracja rejestrów zawierających dane wymagane przy automatycznym tworzeniu wpisów w bazie adresów elektronicznych pierwotnie miała nastąpić 1 października 2021 r. (wobec planowanego przesunięcia w czasie wejścia w życie ustawy pojawia się późniejsza data – 5 lipca 2022 r.²⁶). Powyższe sposoby uzyskania wpisu adresu do doręczeń w BAE wydają się (pod warunkiem ich właściwego wdrożenia) gwarantować swobodny dostęp podmiotów profesjonalnych do spełnienia warunków korzystania z doręczeń elektronicznych w kontaktach z podmiotami publicznymi. W mniejszym zakresie może to dotyczyć przeciętnych obywateli.

Współdziałanie w publicznej usłudze rejestrowanego doręczenia elektronicznego

Publiczną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego jest usługa rejestrowanego doręczenia elektronicznego, o której mowa w art. 3 pkt 36 rozporządzenia 910/2014, świadczona przez operatora wyznaczonego. Jest to zatem usługa umożliwiająca przesłanie danych między stronami trzecimi drogą elektroniczną i zapewniająca dowody związane z posługiwaniem się przesyłanymi danymi, w tym dowód wysłania i otrzymania danych, oraz chroniąca przesyłane dane przed ryzykiem utraty, kradzieży, uszkodzenia lub jakiegokolwiek nieupoważnionej zmiany. Pod względem podmiotowym usługą tą objęto doręczanie korespondencji między podmiotami publicznymi oraz między podmiotami publicznymi a podmiotami niepublicznymi. Powinna ona spełniać wymogi charakterystyczne dla kwalifikowanej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego (por. wymogi określone w art. 38 ust. 3 u.d.e.), co odpowiadałoby treści motywu 25 preambuły rozporządzenia 910/2014 dotyczącego swobody państw członkowskich w określaniu innych rodzajów usług zaufania do celów uznania ich na szczeblu krajowym jako kwalifikowanych usług zaufania. Publiczna usługa rejestrowanego doręczenia elektronicznego ma być świadczona zgodnie ze standardem, o którym mowa w art. 26a u.z.i.e., oraz po przystępnych cenach (przy czym jest ona bezpłatna dla podmiotów niepublicznych).

Współdziałanie w ramach tej usługi polega zatem na powierzeniu przez podmiot publiczny korespondencji w postaci elektronicznej operatorowi wyznaczonemu w celu doręczenia jej adresatowi również w postaci elektronicznej. Operator wyznaczony w ramach świadczenia publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego wystawia dowody wysłania i dowody otrzymania (por. art. 40 i 41 u.d.e.), które mają znaczenie dla ustalenia daty doręczenia pisma, powstania skutków prawnych doręczenia, a w konsekwencji kształtowania praw lub obowiązków adresata

²⁵ Dotyczy to także rejestru PESEL – zob. art. 27 u.d.e.

²⁶ Zob. ustawa z dnia 15 czerwca 2021 r. o zmianie ustawy o doręczeniach elektronicznych, druk sejmowy nr 1264.

(bądź nadawcy) korespondencji. Ponadto operator wyznaczony określa w regulaminie świadczenia publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego i publicznej usługi hybrydowej takie kwestie, jak m.in. ogólne warunki świadczenia usług, zasady ich wykonywania, informacje dotyczące gwarantowanej jakości usług, sposób postępowania w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania usług, terminy, po upływie których niedoręczoną przesyłkę listową uważa się za utraconą, czy wysokość, tryb i sposób wypłaty odszkodowań w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania usług (por. art. 54 u.d.e). Minister właściwy ds. informatyzacji określi natomiast w drodze rozporządzenia gwarantowaną dostępność oraz gwarantowaną pojemność skrzynek doręczeń dla podmiotów publicznych oraz podmiotów niepublicznych, uwzględniając charakter podmiotów publicznych korzystających ze skrzynki doręczeń, w tym wykorzystywanie przez te podmioty reguł przekazywania korespondencji do innych systemów teleinformatycznych w sposób automatyczny, mając na celu zachowanie niezbędnej ciągłości świadczenia publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego (art. 38 ust. 6 u.d.e.)²⁷.

Od należytego wykonania publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego może zależeć sytuacja prawna np. stron postępowania. W związku z powyższym w rozdz. 5 u.d.e. przewidziano przepisy dotyczące odpowiedzialności operatora wyznaczonego za niewykonanie bądź nienależyte wykonanie tej usługi oraz postępowania reklamacyjnego. W zakresie nieuregulowanym w tych przepisach do odpowiedzialności operatora wyznaczonego za niewykonanie lub nienależyte wykonanie publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego stosuje się ustawę k.c.²⁸

Współdziałanie w kwalifikowanej usłudze rejestrowanego doręczenia elektronicznego

Pojęcie kwalifikowanej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego należy rozumieć zgodnie z art. 3 pkt 37 rozporządzenia 910/2014 (por. art. 2 pkt 3 u.d.e.). Jest to taka usługa rejestrowanego doręczenia elektronicznego, która spełnia bardziej szczegółowe standardy określone w art. 44 rozporządzenia. Usługi takie:

- są świadczone przez co najmniej jednego kwalifikowanego dostawcę usług zaufania,
- z dużą dozą pewności zapewniają identyfikację nadawcy,
- zapewniają identyfikację adresata przed dostarczeniem danych,
- wysłanie i otrzymanie danych jest zabezpieczone zaawansowanym podpisem elektronicznym lub zaawansowaną pieczęcią elektroniczną kwalifikowanego

²⁷ Zob. rozporządzenie Ministra Cyfryzacji z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie gwarantowanej dostępności oraz pojemności skrzynek doręczeń dla podmiotów publicznych oraz podmiotów niepublicznych (Dz.U. 2021, poz. 1202).

²⁸ Dz.U. 2020, poz. 1740 ze zm.

dostawcy usług zaufania w taki sposób, by wykluczyć możliwość niewykrywalnej zmiany danych,

- każda zmiana danych niezbędna do celów wysłania lub otrzymania danych jest wyraźnie wskazana nadawcy i adresatowi danych,
- data i czas wysłania, otrzymania i wszelkiej zmiany danych są wskazane za pomocą kwalifikowanego elektronicznego znacznika czasu.

Dane wysłane i otrzymane przy użyciu kwalifikowanej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego korzystają z domniemania integralności danych, wysłania tych danych przez zidentyfikowanego nadawcę i otrzymania ich przez zidentyfikowanego adresata oraz dokładności daty i czasu wysłania i otrzymania wskazanych przez kwalifikowaną usługę rejestrowanego doręczenia elektronicznego (art. 43 ust. 2 rozporządzenia 910/2014).

Stosowanie kwalifikowanych rejestrowanych usług doręczeń elektronicznych do wymiany korespondencji z udziałem podmiotów publicznych na podstawie ustawy o doręczeniach elektronicznych ma w pewnym sensie akcesoryjny charakter. Ich alternatywność względem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego jest bowiem dopuszczalna wyłącznie w odniesieniu do podmiotów niepublicznych, które mogą korzystać z adresów do doręczeń elektronicznych powiązanych z kwalifikowanymi usługami rejestrowanego doręczenia elektronicznego w kontaktach z podmiotami publicznymi bądź innymi niepublicznymi. Z tego typu usług nie mogą zatem korzystać podmioty publiczne.

W ramach kwalifikowanej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego rolę pośrednika – dostawcy korespondencji – pełni inny niż operator wyznaczony, kwalifikowany dostawca usług zaufania wpisany do właściwego rejestru takich dostawców. Nadawca, którym jest podmiot niepubliczny, korzysta zatem z usługi zapewniającej doręczenie korespondencji za pośrednictwem adresu do doręczeń elektronicznych świadczonego przez dostawcę usług zaufania. Usługi te również świadczy się w oparciu o określony przez ministra właściwego ds. informatyzacji standard usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego (por. art. 26a u.z.i.e. dodany przez art. 134 u.d.e.). W przypadku wysyłania i odbierania korespondencji na adres lub z adresu do doręczeń elektronicznych wpisanego do BAE wystawia się dowody wysłania i dowody otrzymania zgodnie z powołanym standardem (por. art. 44 u.d.e.). Ustawa o doręczeniach elektronicznych nie odnosi się jednak wprost do odpowiedzialności dostawcy z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania usługi. Do kwestii tych stosuje się przepisy ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej, jak również k.c.

Z punktu widzenia szerokiego ujęcia współdziałania podmiotów niepublicznych i publicznych należy zwrócić uwagę na zaakcentowane w art. 28 u.d.e. przekazywanie ministrowi właściwego ds. informatyzacji przez kwalifikowanego dostawcę usług zaufania świadczącego kwalifikowaną usługę rejestrowanego doręczenia elektronicznego danych służących automatycznemu wpisowi do bazy adresów elektronicznych adresu do doręczeń elektronicznych powiązanego z kwalifikowaną

usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego. Ma to następować za pośrednictwem udostępnianej przez ministra właściwego ds. informatyzacji usługi sieciowej umożliwiającej przekazanie przez kwalifikowanego dostawcę usług zaufania wymaganych danych za pomocą bezpośredniej ich wymiany między systemem teleinformatycznym kwalifikowanego dostawcy usług zaufania a bazą adresów elektronicznych (por. art. 30 ust. 2 u.d.e.).

Współdziałanie w publicznej usłudze hybrydowej

Pojęcie publicznej usługi hybrydowej zdefiniowano za pomocą odesłania częściowego do usługi pocztowej, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe²⁹ (por. art. 2 pkt 8 u.d.e.). Jest ona świadczona przez operatora wyznaczonego i dotyczy wyłącznie sytuacji, gdy nadawcą przesyłki listowej jest podmiot publiczny. Specyfika publicznej usługi hybrydowej polega na połączeniu w ramach jednej prawnie uregulowanej usługi pocztowej przekazu przesyłki pocztowej z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej oraz tradycyjnego doręczenia przekazu informacyjnego w formie fizycznej przesyłki listowej³⁰. Operator wyznaczony, świadcząc publiczną usługę hybrydową, przekształca dokument elektroniczny nadany przez podmiot publiczny z adresu do doręczeń elektronicznych w przesyłkę listową w celu doręczenia korespondencji do adresata. Przekształcenie ma się odbywać w sposób zautomatyzowany, zapewniający ochronę tajemnicy pocztowej na każdym etapie realizacji usługi (art. 46 ust. 1 u.d.e.). Ze względu na konieczność ochrony tej tajemnicy, jak i poszanowanie prawa do prywatności zrezygnowano natomiast z koncepcji objęcia publiczną usługą hybrydową również przekształcania korespondencji nadawanej w postaci papierowej przez podmioty niepubliczne i jej doręczania w postaci elektronicznej podmiotom publicznym, co nie byłoby możliwe w sposób w pełni zautomatyzowany.

Przesłanki doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej określono w art. 5 u.d.e. Są one związane z brakiem możliwości doręczenia korespondencji na adres do doręczeń elektronicznych zgodnie z art. 4 (adres z bazy adresów elektronicznych bądź adres do doręczeń elektronicznych, z którego nadano korespondencję) albo z posiadaniem wiedzy, że osoba fizyczna posiadająca adres do doręczeń elektronicznych została pozbawiona wolności. Zasady świadczenia publicznej usługi hybrydowej uregulowano w rozdz. 4 ustawy. Szczegółowe kwestie mają być natomiast unormowane w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 50 u.d.e.³¹ Przekształcenie dokumentu elektronicznego w przesył-

²⁹ Dz.U. 2020, poz. 1041 ze zm. (dalej: Pr.poczt.).

³⁰ M. Wilbrandt-Gotowicz [w:] *Doręczenia elektroniczne. Komentarz*, red. M. Wilbrandt-Gotowicz, Warszawa 2021, komentarz do art. 2.

³¹ Zob. rozporządzenie Ministra Aktywów Państwowych z dnia 9 sierpnia 2021 r. w sprawie realizacji publicznej usługi hybrydowej w obrocie krajowym (Dz.U. 2021, poz. 1503).

kę listową odbywa się z zapewnieniem potwierdzenia daty i czasu wykonania tej czynności, a do zawartości przesyłki listowej dołącza się wydruk dokumentu zawierającego wynik weryfikacji podpisu lub pieczęci elektronicznej albo potwierdzenie, że integralność oraz pochodzenie dokumentu elektronicznego od podmiotu publicznego zostały zapewnione z wykorzystaniem środka identyfikacji elektronicznej (por. art. 46 u.d.e.).

Z punktu widzenia współdziałania problematyczna może się okazać sytuacja odmowy przekształcenia dokumentu elektronicznego. Zgodnie z art. 49 u.d.e. operator wyznaczony nie przekształca dokumentu elektronicznego w przesyłkę listową, jeżeli:

- dokument nie może zostać przekształcony na postać papierową ze względu na formę, w szczególności w przypadku, gdy jest nagraniem dźwiękowym lub audiowizualnym, grafiką 3D, bazą danych, oprogramowaniem,
- ze względu na inne przyczyny po przekształceniu nie można byłoby w pełni zapoznać się z treścią dokumentu.

W takim przypadku operator wyznaczony niezwłocznie wysyła na adres do doręczeń elektronicznych nadawcy informację o braku możliwości przekształcenia. Może to rzutować na efektywność procesu doręczeń poprzez konieczność skorzystania z innych dopuszczonych prawem sposobów.

Generalnie przyjęcie scentralizowanej usługi hybrydowej świadczonej przez operatora wyznaczonego budzi istotne wątpliwości co do ochrony praw jednostki oraz sprawności doręczeń w procedurach o charakterze administracyjnym bądź sądowym. Wydaje się, iż wobec pozostawienia w poszczególnych aktach procesowych możliwości innych sposobów doręczeń, w tym poprzez doręczanie uwierzytelnionych wydruków pism sporządzonych w postaci elektronicznej (poprzez pracowników, inne upoważnione osoby czy przesyłką rejestrowaną)³², zakres stosowania publicznej usługi hybrydowej może być wobec jej mankamentów ograniczony.

Podsumowanie

Omawiane regulacje u.d.e. mają fundamentalne znaczenie dla procesu informatyzacji działalności podmiotów publicznych. Realizacja standardów domyślności cyfrowej, powszechności i dostępności doręczeń elektronicznych służy niewątpliwie umacnianiu prawa do dobrej administracji oraz prawa do sądu. Idea inkluzywności doręczeń obejmuje także osoby z różnych przyczyn wykluczone z obiegu cyfrowego, co należy ocenić zdecydowanie pozytywnie³³.

³² Por. np. art. 39³ k.p.a.

³³ Na ten temat zob. G. Szpor, *Elektroniczna administracja a „wykluczenie cyfrowe”* [w:] *Polityka społeczna w procesie integracji europejskiej*, red. A. Rączaszek, W. Koczur, Katowice 2009, s. 627–637; *Wykluczenie cyfrowe w Polsce*, OT-637, Kancelaria Senatu, grudzień 2015, https://www.senat.gov.pl/gfx/senat/pl/senatopracowania/133/plik/ot-637_internet.pdf (16.06.2021).

Można jednak zauważyć, iż wdrożenie nowego systemu doręczeń elektronicznych obejmującego większość procedur prawnych przed organami administracji publicznej i sądami stanowi olbrzymie wyzwanie. Stąd okres przejściowy przewidziany dla upowszechniania stosowania doręczeń elektronicznych przez poszczególne podmioty publiczne rozłożono w czasie aż do 30 września 2029 r. (por. art. 155 u.d.e.). Konstrukcja doręczeń opartych na publicznej usłudze rejestrowanego doręczenia elektronicznego, kwalifikowanej usłudze rejestrowanego doręczenia elektronicznego oraz publicznej usłudze hybrydowej wiąże się przy tym z immanentnym powiązaniem tych procesów ze współdziałaniem nadawcy, odbiorcy i dostawcy danej usługi zaufania, jak również organów odpowiedzialnych za udostępnianie usługi online służącej wpisywaniu danych do bazy adresów elektronicznych jako rejestru niezbędnego w efektywnym rozpowszechnianiu systemu doręczeń elektronicznych (ministra właściwego ds. informatyzacji, ministra właściwego ds. gospodarki). Współdziałanie to często ma przyjmować postać właściwą nowym technologiom, czyli automatycznego przesyłania danych pomiędzy podlegającymi integracji rejestrami (KRS, CEIDG, BAE, PESEL, systemami teleinformatycznymi dostawców usług zaufania).

Czynnikami, które nie służą umacnianiu praw jednostki w kontekście omawianej reformy, są m.in.: stopień złożoności regulacji u.d.e., w tym skomplikowany okres przejściowy oparty na równoległym stosowaniu nowych doręczeń elektronicznych i doręczeń na elektroniczną skrzynkę podawczą na ePUAP, brak tworzenia z urzędu adresu do doręczeń elektronicznych dla każdego obywatela oraz podmiotu publicznego, wątpliwości co do zakresu przedmiotowego i podmiotowego obowiązków wynikających z ustawy (np. niejasności co do objęcia obowiązkami podmiotów publicznych organów administracji w znaczeniu funkcjonalnym), ograniczenie konkurencyjności świadczenia usług doręczeń elektronicznych, nierównorzędna pozycja prawna kwalifikowanych dostawców usług zaufania względem preferowanego przez ustawodawcę operatora wyznaczonego, centralizacja publicznej usługi hybrydowej. Z pewnością powodzenie reformy w dużej mierze będzie zależało od działań informacyjnych oraz zapewnienia sprawnie funkcjonujących rozwiązań informatycznych, w tym opartych na interoperacyjności rejestrów publicznych.

Bibliografia

- Dasewicz-Buchowska D., *Doręczenia pism sądowych w postępowaniu cywilnym w obrocie krajowym*, rozprawa doktorska, Poznań 2012.
- Doręczenia elektroniczne. Komentarz*, red. M. Wilbrandt-Gotowicz, Warszawa 2021.
- Fleischer M., *Zarys ogólnej teorii komunikacji* [w:] *Mechanizmy perswazji i manipulacji*, red. G. Habrajska, Łask 2007.
- Gizbert-Studnicki T., *Język prawny z perspektywy socjolingwistycznej*, Warszawa–Kraków 1986.

Sibiga G., *Stosowanie technik informatycznych w postępowaniu administracyjnym ogólnym*, Warszawa 2019.

Szpor G., *Elektroniczna administracja a „wykluczenie cyfrowe”* [w:] *Polityka społeczna w procesie integracji europejskiej*, red. A. Rączaszek, W. Koczur, Katowice 2009,

Szpor G., *Prawne aspekty dostępności chmur* [w:] *Internet. Cloud computing. Przetwarzanie w chmurach*, red. G. Szpor, Warszawa 2013.

Wykluczenie cyfrowe w Polsce, OT-637, Kancelaria Senatu, grudzień 2015, https://www.senat.gov.pl/gfx/senat/pl/senatopracowania/133/plik/ot-637_internet.pdf (16.06.2021).

Streszczenie

Przedmiotem artykułu jest analiza i ocena ustanowionej ustawą z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych nowego systemu doręczeń elektronicznych z perspektywy współdziałania podmiotów publicznych i niepublicznych w procesie doręczania korespondencji i wpływu przyjętych rozwiązań na ochronę praw jednostki – adresata pism organów administracji publicznej i sądów. Immanentną cechą rozwiązań prawnych dotyczących doręczania pism za pośrednictwem publicznej bądź kwalifikowanej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego oraz publicznej usługi hybrydowej jest współdziałanie w celu doręczenia korespondencji podmiotów publicznych oraz podmiotów niepublicznych o różnym charakterze. Stopień złożoności przyjętych regulacji oraz ich mankamenty, jak również wyzwania natury technicznej mogą negatywnie wpływać na ochronę praw jednostki mimo pozytywnych założeń reformy związanych ze standardami domyślnej cyfrowości, powszechności i dostępności doręczeń elektronicznych.

Słowa kluczowe: doręczenia elektroniczne, publiczna usługa rejestrowanego doręczenia elektronicznego, kwalifikowana usługa rejestrowanego doręczenia elektronicznego, publiczna usługa hybrydowa

COOPERATION OF PUBLIC AND NON-PUBLIC ENTITIES IN THE NEW ELECTRONIC DELIVERY SYSTEM A PROTECTION OF INDIVIDUAL RIGHTS

Summary

The subject of the paper is the analysis and assessment of the new electronic delivery system established by the Act of 18 November 2020 from the perspective of cooperation between public and non-public entities in the process of delivering correspondence and the impact of the adopted solutions on the protection of the rights of the individual – the addressee of letters from public administration authorities and courts. An inherent feature of legal solutions regarding the delivery of letters via a public or qualified electronic registered delivery service and a public hybrid service is cooperation to deliver correspondence between public entities and non-public entities of various nature. The degree of complexity of the adopted regulations and their shortcomings, as well as technical challenges may adversely affect the protection of individual rights, despite the positive assumptions of the reform related to the digital-by-default, inclusiveness and accessibility standards of electronic delivery.

Keywords: delivery service, public electronic registered delivery service, qualified electronic registered delivery service, public hybrid service